

ката му *Тъгите на България*, отпечатана в Букурещ (1876), сам Вазов подчертава: «Всички стихотворения от тази сбирка са писани в Букурещ в квартирата ми на «Intrarea Rosetti» под впечатлението от грозните новини, пристигащи от България подир потушаването на въстанието и при ободрителните слухове за неизбежността на руско-турската война»¹. Също и за първата си сбирка стихотворения *Пряпорец и гусла*, издадена все в 1876 год в Букурещ, казва: «Повечето от стихотворенията, влезли в тая ми сбирка, са писани още в Сопот — останалите в Букурещ»².

Като Ботев и Каравелов, и Иван Вазов отразява в творчеството си картини от живота и природата на Румъния. В стихотворението *Българинът в Букурещ* той описва с възторг столицата на Румъния, която за него е толкова хубав и интересен град, че цяла книга не би му стигнала, ако започне да описва красотите ѝ. Възхищение от красотата на румънската природа намираме в стихотворението *Разходка до Баняса*, а в повестта *Немили-недраги* Вазов рисува с голямо художествено майсторство живота на българските хъшове в Румъния преди Освобождението.

Оказала ли е влияние румънската литература върху младия токущо формиращ се като поет Вазов? В разговор с Ив. Шишманов за времето, прекарано в Олтеница през 1870 год., Вазов казва: «В Олтеница нямах ни български, ни руски книги и четях само румънски автори. Чичо ми беше ми взел учител по румънски, някой си Крецулеску, който вътре в 2—3 месеца ме запозна с тайните на своя език. В това време погълтах главно Александри, Болинтиняну и др. Помня още от Болинтиняну едно стихотворение «Bătrînul» («Старецът»), което се захващаше с думите:» «Amară e viața cînd» («Горчив е животът когато») и пр. Румънските поети ми дадоха по-после размера за много мои стихотворения, но по сюжет румънската поезия ми остана чужда»³.

Запознал се обаче с румънската литература в оригинал в момент, когато се формира като поет, Вазов не може да не претърпи известно влияние и в сюжетно отношение. Някои изследвания върху Вазови творби отпреди Освобождението показват, че той наистина е претърпял влияние не само по отношение на метриката и при предаването на някои природни картини⁴, но и в областта на тематиката⁵.

През 60-те и 70-те години на XIX век на румънска територия се заражда и развива българският национален театър и българската драматургия. Наченки на театрална дейност намираме през този период

¹ Проф. ИВ. Д. ШИШМАНОВ, *Иван Вазов. Спомени и документи*, София, 1931, стр. 191.

² Проф. ИВ. Д. ШИШМАНОВ, *цит. съч.*, стр. 187.

³ *Пак там*, стр. 33—34.

⁴ Вж. Р. CHRISTOPHOROV, *Ivan Vazov, La formation d'un écrivain bulgare (1850—1921)*, Paris, 1938, глава II, или от същия автор вж. *Творческото развитие на Иван Вазов*, София, 1941, гл. II.

⁵ VELICIKO VÁLCEV, *Ivan Vazov in Rominia*, «Romanoslavica», VI, 1962, стр. 133—147.